

Sidor av Sahara

En överskådlig bild över ett ofantligt och storslaget ökenområde möter läsaren i Göran Börjes bok *Sidor av Sahara* (Carlssons Bokförlag, 2008), en reseskildring skriven av en författare som är väl insatt i regionen, dess historia och nutid.

Förutom resorna i Egypten, Libyen och Marocko är det resorna i Västsahara som väcker uppmärksamhet.

Det är de för människan extrema livsvillkoren i denna enorma region som slår en mest. Man skulle kunna kalla Sahara vår planets yttersta glesbygd, kusligt stor och med strapatsrika avstånd mellan bebodda områden. Men en stor del av befolkningen saknar här möjligheter till en dräglig och långvarig försörjning och tvingas i allt större utsträckning flytta in i städerna. Tillgången på dricksvatten minskar och ökenspridningen ökar. Endast där naturrikedomar som olja, mineraler och fosfater uppdragas, flyttar det moderna samhället in sina positioner och etablerar sig likt isolerade öar eller oaser i annars tämligen sterila och svårbeboiga regioner.

I avsnittet Minerad öken kan man konstatera att så även är fallet med Västsahara. I en omfattande resa från Agadir i Marocko ner till Dakhla, upp till Boujdour, Laayounne och över till

Smara, drygt 200 vägmil i det ockuperade Västsahara, kan vi följa Börjes intryck av regionen. Marockos ockupation och den speciella atmosfär av ofrihet som ockupationsmakten skapar, sätter sin prägel i just denna landbeskrivning i *Sidor av Sahara*.

Som resenär kan Börje inte annat än lämna rent allmänna intryck från det ockuperade Västsahara, till exempel inflyttningen av marockaner, civila såväl som militära, deras dominans, inflyttningen av västsaharerna i samhällen som Marocko starkt kontrollerar eller korta möten med människor samt naturupplevelser.

Här har boken en försiktig diplomatisk underton av tillståndet i Västsahara. Just nu är det politiska läget till Marockos fördel och tycks förbli allt starkare inlemmat i ockupationsmakten ju längre konflikten hålls isolerad. Den betydelsefulla och strategiska analysen, sett ur den internationella rättens perspektiv, av Marockos olagliga ockupation av Västsahara och den därmed otillåtna rovdriften på Västsaharas naturresurser, får sökas i annan litteratur.

Reseskildringar ger sällan uttryck för politiska åsikter. De är snarare avsedda att väcka vår nyfikenhet och lust att följa i resenärens fotspår. I det avseendet är skildringen från Västsahara och nuläget i regionen inget drömland som skulle locka till turism eller upplevelser av Sahara. Endast ett fritt Västsahara kan skapa och förmedla denna känsla. Som ett tidsdokument över tillståndet i Sahara i allmänhet är emellertid Börjes bok mycket läsvärd.

Vår planets
yttersta
glesbygd

Ralph Praming

